

KAPITOLA DRUHÁ

Drobeček na lyžích co chvíli škobrtl a rozplácl se do sněhu. Kdykoli se zabořil do závěje, zaduněla stepí nová salva peprných nadávek. Profesor se belhal kus za námi, na lyžích stejně neobratný jako Drobeček, a snad ještě o něco méně učenlivý. Brýle měl obalené ledem a křečovitě popotahoval, ačkoli si to podle mě vůbec neuvědomoval.

„Pitomej esesáku!“ posmíval se mu Porta. „To máš za to, že ses dal dobrovolně naverbovat.“

Profesor srazil lyže k sobě a hluboce se předklonil, aby se pořádně odpíchl. Brýle mu spadly do sněhu.

Julius Heide běžel vedle psího spřežení a pobízěl psy proudem nadávek.

„Dělejte, vy šmejdi! Koukejte sebou hnout! Tak bude to?“

Vedoucí pes s ním držel krok, cenil tesáky a čas od času, když se k němu Heide dostal příliš blízko, po něm zuřivě chňapal. Heide pak říčel vzteky a hrozil pěstí.

„Ty zavšivenej, smradlavej čokle! Čornyj! Jednou mě rafneš, a zakroutím ti krkem, ty prašivá čubko! Jestli já něco nesnáším ještě víc než Židy, jsou to čoklové... a jestli něco nesnáším víc než čokly, je to tenhle proklatej sníh...“

Heide přidal do kroku a na chvíli nechal spřežení za sebou, jenže vedoucí pes si to nenechal líbit, brzy ho znovu předebral a ostatní psi se hnali za ním. Když Heideho míjely i saně, zakopl a svalil se na zem.

„Hej, hej!“ zavolal Dědek a zapráskal nad spřežením dlouhým bičem.

Saně hbitě svištěly vpřed. Heide se vyškřábal na nohy, zlostně za saněmi pohrozil pěstí a pustil se ráznými, dlouhými kroky v jejich stopě.

„Už toho všeho mám až po krk,“ svěřil jsem se Portovi.

„Tak to vzdej a chcípni tady,“ zněla bezcitná odpověď.

Začal jsem počítat kroky, které jsem udělal. Jeden krok je přibližně metr. Víceméně. Snad spíš o trochu víc... Ne. Jeden krok je metr. Takže tisíc kroků dává kilometr. Kilometr jsme urazili za tři minuty. Počítal jsem dál – dvanáct hodin – čtyřadvacet hodin – osmačtyřicet hodin. Upadl jsem, zvedl se, zavřel oči, nohy už se hýbaly čistě automaticky. Zapomněl jsem, kde jsem přestal počítat, začal od znovu, uprostřed počítání jsem se co chvíli zasněl. Ale vypočítal jsem, že během čtrnácti dnů bychom se měli dostat k německým liniím. Tedy za předpokladu, že německé linie ještě vůbec budou existovat.

Dědek si často ověřoval směr kompasem. Daleko na severozápad se nacházelo Baltské moře a kdesi za ním Švédsko a Dánsko.

Snil jsem právě o Švédsku a Dánsku, když Profesor – kdo jiný než on – zoufale zanaříkal a oznámil, že se mu zlomila lyže. To nás přimělo udělat si přestávku. Dědek zastavil psí spřežení, pomalu sestoupil ze saní do sněhu a vytáhl si dýmku. Drobeček se zhroutil na zem a rozvalil se s roztaženýma nohama. Během několika vteřin ho pokryla tlustá vrstva sněhu. Byl na něj zábavný pohled. Porta se vsedě opřel zády o saně, Heide se natáhl na břicho. My ostatní jsme se usadili v rozličných pozicích. Neměli jsme sílu mluvit, ba dokonce ani myslet. Psi se také schoulili k odpočinku. Stočili se do klubíčka, čenich pod ocas, jako velké sněhové koule. Strnule jsme na ně zírali, dokud Dědek nevyndal dýmku z úst a neprobral nás z letargie.

„Takhle tady nemůžeme zůstat, bez pohybu. Pro dnešek to zabalíme a připravíme se na noc.“

Začali jsme čistě mechanicky shrabávat sních, lezli jsme po čtyřech jako děti a uplácávali ze sněhu pevné kostky na stavbu svého každodenního iglú. Drobeček nás ostatní zahanboval tím, s jakou pracoval vervou, za každou naši kostku měl hotové čtyři. V tom spěchu a zápalu mu občas některá kostka vypadla z rukou a rozbila se. Vydal pak další ohromující množství energie na to, aby ji kompletně rozdupal za doprovodu nadávek určených dílem počasí, dílem „těm podělanejm Rusákům“.

„Pec nám spadla, pec nám spadla,“ pobrukoval si Porta a s láskou hnětl křehký sních do správného tvaru. „Napadlo vás, že pracháči utrácení každou sezónu tisíce za to, aby si dosyta užili zimních radovánek? A my to máme všechno úplně zadarmo...“

„Zacpěte mu někdo hubu!“ zavrčel Heide.

„Ničeho si neumíš vážít, to je tvůj problém –“

„Ticho!“ Legionář se náhle napřímil a naklonil hlavu ke straně. „Něco jsem zaslechl.“

Všichni jsme zpozorněli.

„Prdlajs!“ prohlásil nevěřičně Porta. „Jak říkám –“

„Oni to slyšeli taky.“

Legionář kývl ke psům. Měli našpicované uši a zježenou srst. Znovu jsme se zaposlouchali, ale z tichých stepí k nám nedoléhá jediný zvuk.

„Něco se ti zdálo,“ řekl Barcelona.

„Jo? A co psi?“

„Ti to chytili od tebe. Myslíš si, že jsi něco zaslechl, tak si to oni myslí taky. Sněžná fata morgána, jako voda v poušti.“

Legionář jen stiskl rty, vytáhl pistoli a odjistil ji, jako by očekával, že se každou chvíli někdo či něco vynoří z bílé prázdnoty. A pak začali psi rozrušeně výt. Posadili se, ztuhli a otočili hlavy k západu. Všichni jsme se zahleděli stejným směrem. Profesor si zběsile čistil sních z brýlí a mhouřil krátkozraké oči.

„Vůbec nic nevidím,“ stěžoval si.

Dědek najednou ukázal kamsi dopředu.

„Psi! Všichni na zem... Professore, zůstaň u spřežení a modli se, ať žádný z nich nezačne štěkat. Porta a Heide, tamhle s kulometem. Svene, ty a Barcelona doleva s plamenomety. Zbytek se okamžitě rozptýlí. Odstupy padesát metrů.“

Jeho rozkazy jsme začali plnit dřív, než je stačil doříct, a s odjištěnými zbraněmi jsme se zahrabali do sněhu, který nás skvěle maskoval.

Teď už jsme blížící se psy slyšeli všichni, i když vidět je zatím nebylo. A pak jsme je spatřili: dvoje dlouhé saně se šesti vojáky NKVD. Míjely nás ve vzdálenosti asi čtyřiceti metrů a svižně mířily k jihu, taženy dvěma spřeženími o třech psech. Zaslechli jsme prasknutí biče a pobízení: „Běž! Běž!“ Klepali jsme se ve svých úkrytech a tiše se modlili, aby naši vlastní psi na volání neodpověděli.

Zázrak: nic se nestalo. Zadržovali jsme dech, jak nejdéle to šlo, nechtělo se nám věřit, jaké máme štěstí. Saně kolem nás projely a zakrátko zmizely z dohledu i doslechu, ale my byli jako přimrzlí na místě.

„Ježíši,“ vydechl nakonec Heide, „tak to bylo o fous.“

„Zvládli bysme je levou zadní,“ prohlásil Drobeček. „Co to je, šest Rusáků?“

„Měli jsme je odstřelit,“ přidal se Barcelona. Otočil se k Dědkovi. „Měli jsme je odprásknout, jeden parchant od NKVD vydá za deset obyčejnejch vojáků.“

Dědek pokrčil rameny a zašilhal k obloze. Vypadalo to, že se počasí snad ještě zhoršuje. Z oblak se hustě sypal sníh a ruský vítr vyl lítostí nad tím, že jeho šest krajanů před chvílí v takové blízkosti minulo nepřítel a vůbec nezaznamenalo jeho přítomnost. Celý kraj jako by se spíkl proti nám a běsnil nenávistí k vetřelcům.

Náhle se do nás opřel mocný poryv větru. Naše věci se rozletěly do všech stran, divoce hnány vichřicí, a my je se vzteklými a zoufalými výkřiky pronásledovali a potáceli se v náporech sněhové bouře.

„Nechutná země, tohle Rusko!“ nadával Heide.

Profesor už klopytál zpátky k nám s výstrojí v náruči. Po tvářích mu tekly slzy.

„Já jsem tak příšerně, příšerně unavený. Tak příšerně –“

„Zavři zobák!“ okřikl ho Porta. „Kdybys měl trochu rozumu, zůstal bys pěkně v klidu a bezpečí doma v Norsku. Podělal sis to úplně sám. Chtěl jsi bejt velkej hrdina, že jo? Ušlechtilý mladý Nor udatně bojuje proti odporným zlým Bolševikům! Quisling na tebe určitě byl náramně hrdej!“ Otočil se a odplivl si po větru. „Tak si teď hezky počkej, až budeš zase doma.“

Profesor si otřel nos do rukávu.

„Domů už se nikdy vrátit nesmím.“

„Ne?“ odfrkl si Porta. „Tak v tom případě tě dostanou Rusáci. Poslouchal jsi někdy v poslední době moskevský rádio?“

„Samozřejmě že ne, máme přece zakázáno ladit cizí stanice.“

Drobeček se po těch slovech plácl do čela.

„Svatá dobroto, slyšeli jste to? Copak ty si pořád myslíš, že německá armáda tuhle válku vyhraje?“

Nor pochybovačně zavrtěl hlavou.

„Ty myslíš, že to prohrájeme?“ zeptal se.

„Něco ti povím.“ Drobeček vzal Profesora za ruku, otočil ho a ukázal mu zhruba severním směrem. „Někde tamhle mají dost kanónů na to, aby poslali celou Šestou armádu do nebes. A všechny ostatní taky, do posledního vojáka.“ Odmlčel se. „A víš, kdo tím posledním vojákem bude?“

Profesor krátkozrace zamžoural.

„No kdo jinej než moje maličkost!“ prohlásil Drobeček a vypjal hrud'. „Až z Říšskýho kancléřství zbude jen hromada sutin, já na ty trosky vylezu a plivnu na ně. I na kosti všech našich slavných hrdinů.“

„Tak to by mě ani v nejmenším nepřekvapilo,“ zamručel Dědek.

Drobeček zlostně rozkopř sněh, ale hned vyjekl překvapením, klesl na kolena a začal hrabat. Najednou se objevila ruka, jako by tu rostla přímo ze země. Brzy nato odkryl Drobeček i tvář, děsivou na pohled, modrou, scvrklou, zuby vyceněné, oči hluboko v důlcích. Po chvíli ohromení jsme se všichni pustili do odhrabávání sněhu jako smečka teriérů. V mělkém hrobě tam ležela dvě těla. Dva němečtí pěšáci. Jeden měl dosud zdviženou ruku, ohnuté prsty zamrzlé v gestu, jako by nás zval k sobě. Drobeček mu špičkou boty znechuceně ohnul ruku dolů.

„Pozvání od cizích lidí ze zásady nepřijímám,“ řekl.

„Podívej se mu do kapes,“ pobídl ho Barcelona.

„Podívej se sám,“ odsekl Drobeček. „Já se o mrtvolky nestarám.“
Barcelona zaváhal.

„No prosím, jen do toho, když tě to tak zajímá!“

Nakonec k hrobu přistoupil Legionář. Hbitě vytáhl nůž, sklonil se nad jednou mrtvolou a odřízl čutoru připevněnou k opasku uniformy. Hodil ji Heidemu, ten ji nemotorně zachytil a chvíli na ni s otevřenými ústy zíral. Pak odšrouboval víčko a podržel si hrdlo u nosu. Začichal.

„Je to cítit jako vodka.“

Nabídl čutoru Barcelonovi, ale ten zavrtěl hlavou. Drobeček nabídku také odmítl. Jako by se celá naše parta najednou proměnila v abstinenty.

„Blbci.“

Legionář k nám přistoupil a čutoru si vzal. S obavami jsme sledovali, jak ji zvedá ke rtům. Viděli jsme, jak mu klesá a stoupá ohryzek. Čekali jsme, bůhvíco se nestane. Legionář si otřel ústa hřbetem ruky.

„Není to špatný,“ řekl. „Sice to není přímo vodka, ale alkohol určitě jo.“

Porta s Drobečkem se okamžitě zmocnili druhé čutory a během několika vteřin jsme společně zlikvidovali obsah obou dvou. Steiner chytře obral mrtvolu o doklady a identifikační známky, načež jsme si vlezli do našeho provizorního iglú a sesedli se do těsného kroužku. Navzdory Dědkovým protestům jsme se začali chystat na noc a hodlali co nejdřív zavřít oči. O držení hlídek se nikdo nestaral. Krátce před tím, než jsem se odporoučel do říše snů, jsem ještě zaslechl, jak Drobeček podotýká, že na hlídání přece máme dvanáct schopných psů.

Legionář si ze všeho dělal legraci, s nikým neměl slitování. Jen dvě věci bral smrtelně vážně: zaprvé svoji víru (byl fanatický muslim) a zadruhé Francii. Sám se samozřejmě narodil v Německu, ale strávil řadu let ve francouzské cizinecké legii, a to z něj udělalo Francouze.

Pod černou uniformou tankového pluku nosil trikoloru, obtočenou kolem krku jako šátek. V náprsní kapse měl kromě vojenských dokladů ještě malou zažloutlou fotografii muže, kterého nenazval jinak než „mon Général“. Poručík Ohlsen nám jednou prozradil, že na té fotografii je Francouz Charles de Gaulle, který bojoval v Africe za Svobodnou Francii. Heide si tuhle útržkovitou informaci pečlivě uložil do paměti a následně ji využil při jedné vášnivé hádce s Legionářem, kdy bezdůvodně označil de Gaulla za „pouštního sráče“. Než se kdokoli z nás stačil hnout, Legionář vytasil nůž a vyřízl Heidemu do tváře hluboký kříž. Zranění si vyžádalo několik stehů, a kdykoli se Heide v budoucnu rozčílil, vystalo mu znamení ve tvaru kříže zřetelně na tváři. Nás ostatní ta záležitost spíš pobavila, ale Heide i Legionář ji brali velmi osobně.

„O komkoli jiným si říkejte, co chcete,“ prohlásil Legionář, „ale jestli zaslechnu jediný slovo proti mon Généralovi, skončí někdo s tímhle nožem mezi žebry. A nedělám si legraci.“

Vzali jsme jeho varování vážně, i když jsme se při něm smáli. Nikdo z nás už nikdy de Gaulla neurazil – přinejmenším ne v Legionářově přítomnosti.